

BIZTONSÁGI ADATLAP

1. AZ ANYAG/KÉSZÍTMÉNY ÉS A TÁRSASÁG/VÁLLALKOZÁS AZONOSÍTÁSA NARANCS OLDÓSZER

- 1.1. Felhasználás (ipari, foglalkozásszerű, magán): foglalkozásszerű
Az anyag/készítmény szerepe: oldószer
- 1.2. Gyártó cég neve: **Henry Schein, Inc.**
Melville, NY
11747 USA
Henry Schein U.K. Holdings Ltd.
Gillingham ME8 OSB U.K.
- 1.3. Forgalmazó cég neve: **Sanitaria Kft**
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 34.
Tel.: + 36 1 336-0884
Fax: + 36 1 336-0860
- 1.4. Felelős személy neve: shop@sanitaria.hu
- 1.5. Sürgősségi telefon: **Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ)**
1096 Budapest, Nagyvárad tér 2.
Tel.: +36 1 476 6464, +36 80 201 199

2. A VESZÉLY AZONOSÍTÁSA

A gyártó adatai alapján:

R 10 – Kevésbé tűzveszélyes

R 20/21 – Belélegezve és bőrrel érintkezve ártalmas

- 2.1. A környezetre és az emberi egészségre gyakorolt egyéb veszélyek:
Iritálhatja a torkot, a légzőszervrendszert, a bőrt és a szemet.

3. ÖSSZETÉTEL/AZ ALKOTÓRÉSZEKRE VONATKOZÓ INFORMÁCIÓ

Megnevezés	CAS-szám	EU-szám	REACH-szám	Koncentráció-tartomány (%)	Veszélyjel	R-mondat
(R)-p- Menta-1,8-dién	5989-27-5	227-813-5	-	bizalmas	Xi, N	10-38-43-50/53

4. ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK: Nincs különleges utasítás.

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK AZ ORVOS RÉSZÉRE: Nincs különleges utasítás.

Tünetek: nem ismertek.

Kezelés: nincs különleges utasítás.

4.1. LENYELEÉS:

Teendők:

- Tilos hánytatni orvosi engedély nélkül.

4.2. BELÉLEGZÉS:

Teendők:

- A sérültet vigyük friss levegőre, lazítsuk meg ruházatát és helyezzük kényelmes testhelyzetbe!

4.3. BŐRREL ÉRINTKEZÉS:

Teendők:

- Mossuk le a szennyezett bőrfelületet bő, szappanos folyóvízzel.

4.4. SZEMBE JUTÁS:

Teendők:

- Öblítsük ki a szemet vízzel a szemhéjszélek széthúzásával és a szemgolyó egyidejű mozgatasával (legalább negyed órán át)!

5. TŰZVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

5.1. Oltóanyag:

Vízszugár, oltópor, oltóhab, szén-dioxid.

5.2. Biztonsági szempontból alkalmatlan oltóanyag:

Nem ismert.

5.3. Tűzoltáskor használatos védőruházat:

Az előírásoknak megfelelő teljes védőöltözet és levegőtől függetlenített légzőkészülék alkalmazandó.

5.4. Tűz esetén keletkező veszélyes bomlástermékek:

CO_x, szénhidrogének..

5.5. Egyéb:

Gyúlékony folyadék. Az olajtüzeknél alkalmazott eljárások szükségesek. A szennyezett rongyok nem megfelelő kezelése esetén spontán égés következhet be. A gőzök szétterjedhetnek a levegőben – távolítsuk el a gyújtóforrásokat.

6. INTÉZKEDÉSEK BALESET ESETÉN

6.1. SZEMÉLYI VÉDELEM:

A baleset helyszínén csak a szükséges teendőket jól ismerő, kiképzett, megfelelő egyéni védőeszközöket viselő személyzet tartózkodhat. Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást.

6.2. KÖRNYEZETVÉDELEM:

A környezetbe jutott anyagot, illetve a képződő hulladékot a hatályos környezetvédelmi előírásoknak megfelelően kell kezelni. A termék és a belőle származó hulladék élővízbe, talajba és közcsatornába jutását meg kell akadályozni. Amennyiben környezetszennyeződéssel járó esemény következett be, haladéktalanul értesíteni kell az illetékes hatóságot.

6.3. SZABADBA JUTÁS ESETÉN:

Kis mennyiség esetén töröljük fel nedvszívó ronggyal. A szabadba jutott terméket közömbös, nedvszívó anyaggal (homok, kovaföld, egyéb kötőanyag) és az összegyűjtött hulladékot szakszerű eltávolításig/ártalmatlanításig megfelelő, címkével ellátott, zárható veszélyes hulladékgyűjtő tartályba helyezve kell tárolni. A hulladék összegyűjtése, elhelyezése, ártalmatlanítása közben megfelelő egyéni védőeszközök használata szükséges.

7. KEZELÉS ÉS TÁROLÁS

7.1. Kezelés:

A biztonságos kezelésre vonatkozó óvintézkedések:

A szokásos higiénés eljárások betartása kötelező.

Vegyük figyelembe a címke előírásait.

Kezelését szakértő (fogászati) személyzet végezze.

Műszaki intézkedések:

Nincs különleges utasítás.

Tűz- és robbanásvédelmi előírások:

Gyújtóforrástól távol tartandó. – tilos a dohányzás!

7.2. Tárolás:

A biztonságos tárolás feltételei:

A termék csak az eredeti, zárt és megfelelő jelöléssel ellátott edényben tárolható.

A tároló helyiség megfelelően szellőztethető és takarítható legyen!

A gyúlékony folyadékoknál alkalmazott eljárások szükségesek.

Tartsuk be a címkén feltüntetett utasításokat!

A tárolás alatt nyomásnövekedés következhet be. – Óvatosan nyissuk ki a tárolóedényt!

Nem összeférhető anyagok: nem ismertek.

A csomagolásra/tárolásra használt anyag típusa: nincs különleges előírás.

7.3. Különleges felhasználások:

Nem áll rendelkezésre speciális útmutatás.

8. AZ EXPOZÍCIÓ ELLENŐRZÉSE/EGYÉNI VÉDELEM

8.1. Expozíciós határértékek:

DNEL		Expozíciós út	Expozíció gyakorisága	Megjegyzés
Munkavállaló	Felhasználó			
		Dermális	Rövid (akut) Hosszas (ismételt)	
		Inhalatív	Rövid (akut) Hosszas (ismételt)	
		Orális	Rövid (akut) Hosszas (ismételt)	

PNEC			Expozíció gyakorisága	Megjegyzés
Víz	Talaj	Levegő		
			Rövid (egyszeri) Hosszas (folyamatos)	
			Rövid (egyszeri) Hosszas (folyamatos)	
			Rövid (egyszeri) Hosszas (folyamatos)	

- 8.2. A foglalkozási expozíció ellenőrzése:
 A 25/2000. (IX. 30.) EüM-SZCSM együttes rendelet 7. § (6) bekezdése értelmében a határértékkel nem szabályozott veszélyes anyag esetében a munkáltató köteles a tudományos, technikai színvonal szerint elvárható legkisebb szintre csökkenteni az expozíció mértékét, amely szinten a tudomány mindenkori állása szerint a veszélyes anyagnak nincs egészségkárosító hatása.
- 8.3. A munkavégzés feltételei:
 Kerülni kell a szembejutást.
 Élelmiszertől, italtól, takarmánytól elkülönítve tárolandó.
- 8.4. Személyi védelem:
 1. Légzésvédelem: rendeltetésszerű felhasználás esetén nem szükséges.
 2. Bőr- és testfelület védelme: laboratóriumi köpeny
 3. Kézvédelem: az előírásoknak megfelelő védőkesztyű.
 4. Szemvédelem: az előírásoknak megfelelő, fröccsenésveszély ellen védelmet nyújtó védőszemüveg használandó
- 8.5. A környezeti expozíció ellenőrzése:
 Nincs különleges utasítás.
A 8. pont alatti előírások átlagosnak tekinthető körülmények között, szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak. Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökkel kapcsolatban szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. FIZIKAI ÉS KÉMIAI TULAJDONSÁGOK

9.1. Fizikai és kémiai tulajdonságok:

Paraméter		Vizsgálati módszer	Megjegyzés
1. Halmazállapot:	folyadék		
2. Szín:	Világos		
3. Szag:	Enyhe narancsos		
4. Olvadáspont:	Nincs adat.		
5. Sűrűség (20 °C):	Nincs adat.		
6. Oldhatóság/keverhetőség (20 °C):	Elhanyagolható mértékű.		
7. Forráspont:	176 °C		
8. Szilárdulási tartomány:	Nincs adat.		
9. Gyulladás hőmérséklet:	Nincs adat.		
10. Lobbanáspont:	51,5°C	ASTM D 56-05	
11. Öngyulladás hőmérséklet:	Nincs adat.		
12. pH-érték, vizes oldat (20 °C – 1000 g/l):	Nincs adat.		
13. Tűzveszélyesség:	Nincs adat.		
14. Oxidáló tulajdonságok:	Nincs adat.		
15. Gőznyomás (20 °C):	Nincs adat.		
16. Fajsúly:	0,83		
17. Párolgási sebesség (butil-acetát = 1):	Nincs adat.		
18. Megoszlási koefficiens (n-oktanol/víz):	Nincs adat.		
19. Gőzsűrűség (levegő = 1):	Nincs adat.		

9.2. Egyéb információk:

Robbanékonysági tulajdonságok: éghető – nagy mértékű hőképződés mellett.

10. STABILITÁS ÉS REAKCIÓKÉSZSÉG

10.1. Stabilitás:

1. Normál hőmérsékleten, általános munkakörülmények között stabil.
2. Veszélyes bomlástermékek: CO_x, szénhidrogének.
3. Veszélyes reakciók, összeférhetetlen anyagok: hőforrásoktól távol tartandó.

11. TOXIKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK

11.1. Akut toxicitás (LD₅₀):

A termékről nem állnak rendelkezésre adatok.

11.2. Egyéb:

Akut hatások:

Lenyelés: a gyártó adatai alapján ártalmas.

Belégzés: nem áll rendelkezésre adat.

Bőrrel érintkezés: a gyártó adatai alapján ártalmas

Szembe jutás: nem áll rendelkezésre adat.

Irritáció: bőrirritációt és szemirritációt okozhat.

Szenzibilizáció: szenzibilizáló anyagot tartalmaz.

Szubakut és krónikus toxicitás:

Hosszas ill. ismételt expozíció esetén jelentkező tünetek: nem ismertek

CMR hatások:

Karcinogenitás: nem ismert

Reprodukciótoxicitás: nem ismert

Mutagenitás: nem ismert

Regisztrálasköteles anyagok CMR tulajdonságainak összefoglalása: -

Állatkísérletekben megfigyelt hatások: nem ismertek

12. **ÖKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK**

Tilos a készítményt élővízbe, vízfolyásokba és a talajba juttatni.

Ökotoxicitás: nem áll rendelkezésre adat.

Mobilitás: nem áll rendelkezésre adat.

Perzisztencia és biológiai lebonthatóság: nem áll rendelkezésre adat.

Bioakkumulációs képesség: nem áll rendelkezésre adat.

A PBT-értékelés eredményei: nem áll rendelkezésre adat.

Egyéb: nem áll rendelkezésre adat.

13. **ÁRTALMATLANÍTÁSI SZEMPONTOK**

A termék maradékainak kezelése és ártalmatlanítása a 98/2001 (VI. 15.) Korm. rendeletben [módosítja: 340/2004 (XII. 22. Korm. rendelet; 313/2005 (XII. 25.) Korm. rendelet] és a 16/2001 (VII. 18) KöM. rendeletben [módosítja: 22/2004 (XII. 11.) KvVM rendelet] foglaltak szerint.

Termék: Háztartási hulladékkal együtt ártalmatlanítandó

Hulladékjegyzék-kód:

A termékre nem adható meg megfelelő hulladékjegyzék-kód, mivel ennek beazonosítása a felhasználó által meghatározott felhasználási mód segítségével lehetséges. A hulladékjegyzék-kód a Közösségen belül az ártalmatlanítást végző szakemberrel folytatott egyeztetést követően adható meg.

Csomagolás: Az üres csomagolóanyag újrahasznosítható.

14. **SZÁLLÍTÁSI INFORMÁCIÓK**

A gyártó adatai alapján:

14.1. Szárazföldi szállítás:

1. ADR/RID-osztály: 3

2. UN-szám: 2319, TERPÉN SZÉNHIDROGÉNEK, M.N.N

3. Csomagolási csoport: III

14.2. Vízi szállítás:

1. IMDG-osztály: 3

2. UN-szám: 2319, TERPÉN SZÉNHIDROGÉNEK, M.N.N

3. Csomagolási csoport: III

5. EmS: -

14.3. Légi szállítás:

1. ICAO/IATA-osztály: 3

2. UN-szám: 2319, TERPÉN SZÉNHIDROGÉNEK, M.N.N

3. Csomagolási csoport: III

15. **SZABÁLYOZÁSI INFORMÁCIÓK**

15.1. Kémiai biztonsági értékelés: -

15.2. Címkézésre vonatkozó előírások:

Veszélyszimbólum:

A gyártó adatai alapján:

A veszélyes anyagok veszélyeire/kockázataira utaló **R-mondatok:**

R 10 – Kevésbé tűzveszélyes

R 21/22 – Bőrrel érintkezve és lenyelve ártalmas

A veszélyes anyagok biztonságos használatára utaló **S-mondatok:**

S 24/25 – Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást

„Túlérzékenységet okozó anyagot ((R)-p- Menta-1,8-dién) tartalmaz. Allergiás reakciókat válthat ki.”

15.3. Engedélyek/korlátozások: -

15.4. Vonatkozó nemzeti és közösségi törvények és rendeletek:

1. REACH nemzetközi szabályozás:

Az Európai Parlament és a Tanács **1907/2006/EK rendelete** (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK biztonsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről

2. Veszélyes anyagokkal kapcsolatos rendeletek:

2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról [módosítja: 2004. évi XXVI. tv.; 2004. évi CXL. tv.; 2005. évi CXXXVII. tv.] és vonatkozó rendeletei: **44/2000 (XII. 27.) EüM rendelet** [módosítja: 33/2004 (IV. 26.) EszCsM; 60/2005 (XII. 20.) EüM r.; 3/2006 (I. 26.) EüM r.; 1/2005 (I. 7.) FVM r.; 61/2004 (VIII. 11.) ESzCsM r.; 73/2004 (VIII. 11.) ESzCsM r.; 26/2007 (VI. 7.) EüM r.]

3. Veszélyes hulladékokra vonatkozó előírások:

98/2001 (VI. 15.) Korm. rendelet [módosítja: 340/2004 (XII. 22.) Korm. r.; 313/2005 (XII. 25.) Korm. r.]

16/2001 (VII. 18.) KöM rendelet 16/2001. (VII. 18.) KöM rendeletben [módosítja: 22/2004 (XII. 11.) KvVM r.]

4. Vízszennyezéssel kapcsolatos rendeletek:

220/2004 (VII. 21.) Korm. rendelet [módosítja: 368/2004 (XII. 26.) Korm. r.; 340/2004 (XII. 22.) Korm. r.; 208/2006 (X. 16.) Korm. r.]

5. Munkavédelemre vonatkozó előírások:

1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről, módosításai és vonatkozó NM, MüM rendeletei

16. **EGYÉB INFORMÁCIÓK**

A biztonsági adatlap 2. és 3. pontjában előforduló R-mondatok teljes szövege:

R 10 – Kevésbé tűzveszélyes

R 21/22 – Bőrrel érintkezve és lenyelve ártalmas

R 38 – Bőrizgató hatású

R 43 – Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 50/53 – Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

Továbbképzésre vonatkozó tanácsok: -

Javasolt felhasználási korlátozások (a szállító nem kötelező jellegű javaslata): -

Felhasznált irodalom/források: -

Ez a biztonsági adatlap a gyártó által rendelkezésre bocsátott dokumentációk alapján készült, és megfelel a 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosítása, valamint vonatkozó rendeletei, 44/2000. (XII. 27.) EüM. rendelet és módosítása a 33/2004. (V.26.) ESZCSM rendelet (a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól) előírásainak.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások, amelyeket a kiadás időpontjában pontosnak, helytállónak és szakszerűnek tartunk, hozzáértő szakemberek jóhiszemű munkájából származnak. Ezek mindössze a termék kezeléséhez adott útmutatóként szolgálhatnak, a teljesség igénye nélkül. A termék felhasználása és kezelése során bizonyos körülmények között további, itt nem említett megfontolások is szükségessé válhatnak. Mindezekre tekintettel a biztonsági adatlap készítője – a termék felhasználásának, kezelésének körülményeit nem ismerve – semmilyen közvetlen vagy közvetett felelősséget vagy garanciát nem vállal a termék minőségéért, és nem ad biztosítékot arra vonatkozóan, hogy a biztonsági adatlapban foglalt minden információ, adat és ajánlás a felhasználás időpontjában maradéktalanul pontosnak és helytállónak bizonyul. A biztonsági adatlap készítője, illetve az adatlapot kibocsátó gyártó/forgalmazó cég nem vonható felelősségre az itt leírtakért és semmilyen káresemény, veszteség, sérülés, baleset, illetve ezekhez hasonló vagy ezekhez kapcsolódó más esemény bekövetkezéséért, amely összefüggésbe hozható az itt

megadott információk felhasználásával. A biztonsági adatlapban foglalt információk megbízhatóságának mérlegelése, valamint a termék konkrét felhasználási és kezelési módjának megállapítása a tevékenységet végző felelőssége. A felhasználó köteles minden olyan hatályos jogszabályi előírást betartani, amely a termékkel folytatott tevékenységre vonatkozik.

A biztonsági adatlapban előforduló rövidítések teljes szövege:

DNEL: Derived no effect level. PNEC: Predicted no effect concentration. CMR hatások: karcinogenitás, mutagenitás és reprodukciós toxicitás. PBT: perzisztens, bioakkumulatív és toxikus. n.m.: nincs meghatározva. n.a.: nem alkalmazható.

(*) Módosításra került részek.